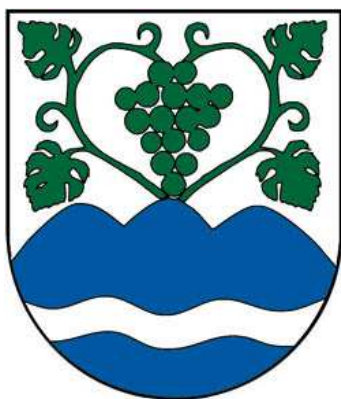

Individuálna výročná správa
Obce Slovenské Nové Mesto
za rok 2014

.....
Ján Kalinič, starosta obce

OBSAH	str.
1. Úvodné slovo starostu obce	3
2. Identifikačné údaje obce	4
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov	4
4. Poslanie, vízie, ciele	6
5. Základná charakteristika obce	7
5.1. Geografické údaje	7
5.2. Demografické údaje	7
5.3. Ekonomické údaje	8
5.4. Symboly obce	8
5.5. Logo obce	9
5.6. História obce	9
5.7. Pamiatky	16
6. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)	
6.1. Výchova a vzdelávanie	17
6.2. Zdravotníctvo	18
6.3. Sociálne zabezpečenie	18
6.4. Kultúra	19
6.5. Hospodárstvo	19
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva	20
7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2014	20
7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2014	21
7.3. Rozpočet na roky 2015 - 2017	22
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva	22
8.1. Majetok	23
8.2. Zdroje krytia	23
8.3. Pohľadávky	23
8.4. Záväzky	23
9. Hospodársky výsledok za rok 2014 - vývoj nákladov a výnosov	24
10. Ostatné dôležité informácie	25
10.1. Prijaté granty a transfery	25
10.2. Poskytnuté dotácie	26
10.3. Významné investičné akcie v roku 2014	26
10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	26
10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	27
10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	27

1. Úvodné slovo starostu obce

Vážení spoluobčania, nájsť optimálny model vo fungovaní samosprávy nie je úloha jednoduchá a dnes na ňu neexistuje žiadny recept. Každý starosta sa snaží svojou prácou prispieť k zveľaďovaniu obce a jej majetku. Aj v mojom prípade to nie je inak. Výročná správa Obce Slovenské Nové Mesto za rok 2014, ktorú Vám predkladám, poskytuje reálny pohľad na činnosť obce a dosiahnuté výsledky v uplynulom roku. V sledovanom roku sme sa snažili plniť všetky úlohy, ktoré nám vyplývajú z ustanovení zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, Ústavy Slovenskej republiky a ďalších zákonov a ustanovení, ktorými sa obec riadi pri zabezpečovaní samosprávnych kompetencií a kompetencií vyplývajúcich z preneseného výkonu štátnej správy. Treba však uviesť, že počet kompetencií kladených na samosprávne orgány sa neustále zvyšuje, no finančné krytie ich zabezpečovania značne zaostáva. Ako zaujímavosť spomeniem fakt, že v súčasnej dobe sa výkonu samosprávnych kompetencií venuje viac ako 426 právnych noriem dotýkajúcich sa viac ako 4000 kompetencií. Ale vráťim sa späť k hospodáreniu obce. V roku 2014 dosiahla obec prebytok rozpočtu, po úprave vo výške 38 513,35 €. Celkovo mala obec k 31.12.2014 na účte rezervného fondu sumu 88 510,31 €. Po schválení Záverečného účtu obce za rok 2014 bude zostatok rezervného fondu navýšený o prebytok hospodárenia za rok 2014 v celkovej výške 38 513,35 € na sumu 127 023,66 €. V sledovanom období sme sa zamerali najmä na opravy a údržbu budov vo vlastníctve obce, údržbu verejnej zelene, bezproblémový chod obecného úradu, materskej a základnej školy, školskej jedálne a zabezpečenie ostatných činností. Obec v roku 2014 kúpila budovu bývalej výrobné ľadu, rodinný dom v časti Karolov dvor, ktorý zrekonštruovala a poskytla ako sociálny dom pre sociálne znevýhodnené deti. Ďalej sme v roku 2014 zrealizovali investičnú akciu cyklistický chodník, zrekonštruovali časť budovy materskej školy. V roku 2014 obec kúpila umelecké dielo – sochu Mariánske súsošie – pieta, ktorá bola slávnostne odhalená 1.5.2014. Samozrejme bolo potrebné vykonať aj množstvo mravčej práce, ktorú v konečnom dôsledku nevidno, ako napríklad starostlivosť o verejné priestranstvá, verejnú zeleň, osvetlenie, rozhlas a pod. Môžem konštatovať, že sa nám podarilo opäť vykonať niečo pre obec a jej obyvateľov. Verím, že aj v budúcnosti budeme napredovať, k čomu by som chcel prispieť aj ja svojou prácou.

2. Identifikačné údaje obce

Názov: Obec Slovenské Nové Mesto

Sídlo: Slovenské Nové Mesto

IČO: 00331929

Štatutárny orgán obce: Ján Kalinič, starosta obce

Telefón: 0566683580, 0907997213

Mail: obeslovenskenovemesto@kid.sk

Webová stránka: www.slovenskenovemesto.sk

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Do 10.12.2014:

Starosta obce: Ján Kalinič

Zástupca starostu obce : Anna Suváková

Hlavný kontrolór obce: Ing. Ingrid Grimlingová

Obecné zastupiteľstvo:

Anna Suváková – zástupca starostu , predsedníčka komisie pre kultúru a osvetu

Vojtech Bitlányi

Silvia Gočíková

Peter Petro

Radovan Prokop – predseda komisie pre šport a mládež

Margita Pusztaiová – predsedníčka komisie pre financie, ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov a inventarizácie majetku obce

Marián Žižkovič Ing. – predseda komisie pre ochranu verejného majetku

Magdaléna Ostrožovičová

Ladislav Varanai

Komisie:

❖ **Komisia pre financie, ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov a inventarizácie majetku obce:**

Predseda – **Margita Pusztaiová**

Členovia – **Anna Suváková, Silvia Gočíková**

❖ **Komisia pre ochranu verejného poriadku:**

Predseda – **Ing. Marián Žižkovič**

Členovia – **Peter Petro, Silvia Gočíková**

❖ **Komisia pre šport a mládež:**

Predseda – **Radovan Prokop**

Členovia – **Vojtech Bitlányi, Peter Petro**

❖ **Komisia pre kultúru a osvetu:**

Predseda – **Anna Suváková**

Členovia – **Margita Pusztaiová, Silvia Gočíková**

Od 10.12.2014:

Starosta obce:

Ján Kalinič

Zástupca starostu obce :

Ing. Marián Žižkovič

Hlavný kontrolór obce:

Ing. Ingrid Grimlingová

Obecné zastupiteľstvo:

Vojtech Bitlányi

Ladislav Gaňo

Silvia Gočíková

Ing. Magdaléna Ostrožovičová

Peter Petro

Radovan Prokop

Mgr. Miroslava Štofková – predseda komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

Anna Suváková

Ing. Marián Žižkovič – predseda komisie pre ochranu verejného majetku

Komisie:

❖ **Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov:**

Predseda – **Mgr. Miroslava Štofková**

Členovia – **Anna Suváková, Silvia Gočíková**

❖ **Komisia pre ochranu verejného poriadku:**

Predseda – **Ing. Marián Žižkovič**

Členovia – **Peter Petro , Vojtech Bitlányi**

Oblasťný úrad:

Počet pracovníkov k 31.12.2014: 5

p. Irena Sarvašová	administratívna pracovníčka OcÚ
Ing. Ingrid Grimlingová	kontrolórka obce
Mgr. Katarína Kaliničová	terénna sociálna pracovníčka
Viktória Želeňáková	asistentka terénnej sociálnej pracovníčky
Jaroslav Hrinda	pracovník stavebného úradu

:: úradné hodiny ::

8 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	12 ³⁰ – 15 ⁰⁰
8 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	12 ³⁰ – 15 ⁰⁰
8 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	12 ³⁰ – 16 ³⁰
8 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	12 ³⁰ – 15 ⁰⁰
8 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	

Rozpočtové organizácie obce: Obec nemá zriadené žiadne rozpočtové organizácie

Príspevkové organizácie obce: Obec nemá zriadené žiadne príspevkové organizácie

Neziskové organizácie založené obcou: Obec nemá založené žiadne neziskové organizácie.

Obchodné spoločnosti založené obcou: Obec nemá založené žiadne obchodné spoločnosti.

4. Poslanie, vízie, ciele

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5. Základná charakteristika obce

5.1. Geografické údaje

Geografická poloha obce : Slovenské Nové Mesto leží v južnej časti Východoslovenskej nížiny, na juhozápade úpätí Zemplínskych vrchov. Južnú časť odlesneného chotára tvorí mladoštvrtohorná niva Bodrogu, ktorá prechádza smerom na sever do pahorkatiny, miestami pokrytej sprašovými uloženinami.

Susedné mestá a obce : Borša, Čerhov, Satoraljaujhely (Maďarská republika)

Celková rozloha obce : 13,38 km²

Nadmorská výška : 98 - 103 m nad morom

5.2. Demografické údaje

Hustota a počet obyvateľov : 1116 obyvateľov k 31.12.2014
83 obyvateľov km²

Národnostná štruktúra :	76,34 % slovenskej národnosti	0,18% rusínskej národnosti
	9,02 % maďarskej národnosti	0,18% ukrajinskej národn.
	9,76 % rómskej národnosti	0,55% česká národnosť
	0,09 % ostatná národnosť	3,88% nezistená národnosť

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu :

41,99 % rímskokatolícka cirkev	13,90 % reformovaná cirkev
15,93 % gréckokatolícka cirkev	3,04 % nábož.spoločnosť Jehovovi svedkovia
1,30 % pravoslávna cirkev	0,18 % evanjelická cirkev metodistická
0,28 % evanj.cirkev augsbursk.vyzn.	0,09 % kresťanské zbory

Vývoj počtu obyvateľov :

- k 31.12.2013 1 111 obyvateľov
- k 31.12.2014 1 116 obyvateľov

5.3. Ekonomické údaje

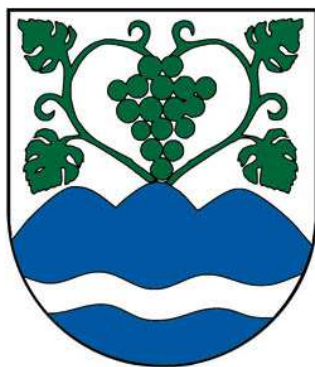
Nezamestnanosť v obci : 112 obyvateľov – 10 %

Nezamestnanosť v okrese : 22 %

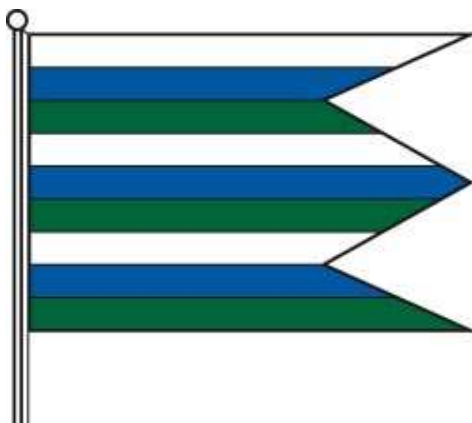
Vývoj nezamestnanosti : Oproti nezamestnanosti v okrese má obec nezamestnanosť nižšiu o cca 12 %. Miera nezamestnanosti v obci bude stagnovať resp. rásť nakoľko v okrese Trebišov je veľmi málo pracovných príležitostí pre občanov z obce.

5.4. Symboly obce

Erb obce:

Vlajka obce :

Vlajka obce pozostáva z deviatich pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej, modrej, zelenej, bielej, modrej, zelenej, bielej, modrej, zelenej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

5.5. Logo obce

Obec Slovenské Nové Mesto nemá evidované žiadne oficiálne logo. Ako logo sú používané oficiálne symboly a oficiálny názov obce.

5.6. História obce

A. História obce od osídľovania do roku 1918

Kataster obce Slovenské Nové Mesto pred vznikom nášho samostatného štátu v roku 1918 bol súčasťou katastra maďarského mesta Sátoraljaújhely, s ktorým bezprostredne susedí. V chotári našej obce sa pri úpätí hôr stretávame so stopami pravekého človeka, ktorý predbehol príchod našich predkov asi o 10 000 rokov, prišiel z oblasti Škandinávie. Praveké nálezy dokazujú, že na pustatine pod Sátoralhalmou viactisícročná záplava sťahovania národov. 400 rokov pred Kristom sa v oblasti Karpát ponevierali Kelti a iné národy. V roku 180 po Kristovi bojovali v tejto oblasti légie Marca Aurélia. Nájdený zlatý peniaz v okolí Byšty dokazuje, že hranice Rímskej ríše zaberali aj okolie Sátoraljaújhelya. Po rímskej nadvláde ovládli naše okolie Huni a Avari, medzitým ešte Markomani, Longobardi, Grádi a iné severské barbarské kmene. Neskôr počas 7. storočia prišli slovanské kmene z oblasti Tesaloník. Po nadvláde Slovanov sa tu žijúce kmene pridali k vlast' dobývajúcim Maďarom, ich najznámejším kmeňom, usadeným v našom kraji bol kmeň Aba.

História mesta Sátoraljaújhely.

V tejto časti sa dozvieme niečo o histórii mesta Sátoraljaújhely, ktorého súčasťou bolo Slovenské Nové Mesto do roku 1918. Názov mesta Sátoraljaújhely pochádza z mesta Sátoralhegy a v najdávnejších časoch, počas nadvlády Arpádovcov sa spomína ako Sátoralma alebo Sátoralja. Nachádzalo sa na pravom a ľavom brehu Roňavy, kde sa v súčasnosti nachádza aj naša obec. Mesto bolo kráľovským majetkom za vlády Ondreja I. Spomína sa v roku 1067 ako dedina, ktorej obyvatelia sú spomínaní v súvislosti s kráľovskými poľovačkami. O 174 rokov neskôr v roku 1241 zničili toto miesto Tatári. V roku 1275 biskup z Egeru bol aj biskupom Sárosalja, on takto pomenoval mesto. Sáros - preklad z maďarčiny znamená zablatený. Toto slovo charakterizuje mokrý, močaristý kraj, rašelinatý, typický pre túto oblasť. Podľa zakladacej listiny z roku 1067 sa tu už v 13. storočí usadilo toľko Maďarov - obyvateľov, že si vyžadovali osobitnú cirkev, sudcu a farára. Obrábanie viníc sa objavilo až v roku 1029. V tomto stave v roku 1241 zastihlo osídlenie nivočenie Tatárov. V roku 1250 sa toto miesto znovu osídlilo a odvtedy nesie meno Sátoraljaújhely. Kráľ Vojtech IV. už v roku 1256 spomína vo svojej listine „nova villa, čiže nanovo postavený Sátoraljaújhely. V tejto listine Vojtech IV. prikazuje vojakom nanovo postaviť v Malej Trni zbúraný kláštor. Mníchov obdaril väčším majetkom. V roku 1284 sa rozšírili hranice o dediny Trňa, Kovácsi, Borša, Obozliget a nastal taký rozmach, že Ondrej III. v roku 1291 ho pomenoval v podobe Sátoralja Wyhel. V roku 1298 bol Újhely majetkom župana Bodrogskej župy. V roku 1299 ho obsadil župan Ján Zodai. Od roku 1321 a ďalšie tri desaťročia je mesto kráľovským majetkom. V roku 1353 podaroval Petrov syn Baláž újhelským mníchom pôdu. Kastelánom Újhela bol v roku 1497 Baláž Földeši. V roku 1430 sa Sátoraljaújhely stáva majetkom rodiny Palóczy a zostáva ním až do bitky pri Moháči. Medzitým sa snaží získať mesto vodca Husitov Axanich. Až vojská kráľa Matúša ho vypovedajú z mesta tak, že sa mesto dostáva na pár rokov pod nadvládu Čechov. Počas bitky pri Moháči zahynul vtedajší veliteľ zemplínskej šľachty, hlavný župan Antal Palóczy a na jeho miesto sa prebojoval Peter Perényi. Neskôr v roku 1534 Perényi

posilnil silnými múrmi Újhelský, aj Trebišovský zámok. Imrich Tekelessy, ktorý toto okolie ničil ohňom i mečom, v roku 1558 zničil zámok, ktorého posledné zrúcaniny na konci 19. storočia rozniesli vojaci bataliónu (práporu) 10. pešieho pluku. Po Perényiových František Dobó Ruszkai v roku 1753 vyhnal rehoľu dominikánov z ich lesov a viníc. Po ňom sa zemepánmi stanú Rákocziovci, od roku 1712 knieža Trautson. V 1778 - om je vlastníkom kráľovská pokladnica a v roku 1808 knieža Brezenheim. Jeho právnymi nástupcami sú grófka Wallisz a po roku 1848 v újhelských častiach barón Fridrich Waldbott. Kráľovskí zemepáni boli štedrí ku občanom Újhela, pretože boli oslobodení od cla. V rozvoji mesta mali významnú úlohu šľachtické kúrie, ktoré spolu s vinicami tvorili tú duchovnú a hospodársku silu, ktorá počas dvoch storočí priviedla rozvoj mesta na takú úroveň, že Újhel sa stal v roku 1756 sídlom župy. V archíve mesta sú zachované zápisnice od začiatku 17. storočia a obsahujú početné údaje, ktoré sa týkajú právneho a hospodárskeho života mesta. Pred bitkou pri Moháči ešte v 15. storočí v organizácii mesta mali hostia osobitné právne postavenie, pokiaľ ako celok dostali zastúpenie v senáte (rade) a predtým mali osobitného sudcu. Po bitke pri Moháči ovláda verejný život prísna cirkevná morálka a takisto je preňho typický vplyv moci zemepánov. V dávnejších časoch sa každoročne menila osoba sudcu, na druhej strane väčšia časť senátu zostala tá istá. Pritom župan mal rozhodujúci vplyv v osobných otázkach. Cisár Jozef II. navštívil mesto v roku 1770. V roku 1794 bola veľká bieda, mesto viackrát vyhorelo, naposledy v roku 1830 a podľa pamäti po tomto začali v meste na hlavnej ulici stavať poschodové domy. Prvým poschodovým domom bol v roku 1751 postavený župný dom, ktorý sa v roku 1821 rozšíril. Domy so slamenou strechou ešte aj v 80 -tych rokoch 19. storočia prevládali v bočných uliciach, až v najnovšom čase ich vytisli šindľové strechy. V roku 1695 stavali veľký most na Roňave za pomoci pracovnej sily zo susedných obcí. Počet obyvateľov Újhela na konci 18. storočia bolo 6000. Spolu so zemplínskou župou bolo mesto do roku 1848 pevnosťou maďarskej politiky a slobody, neskôr fungovalo ako železničný uzol a veľké hospodárske stredisko. Počas vojny stúpol počet obyvateľov na 25 000. Mesto bolo najväčším vínnym trhom v krajine. Na začiatku 19. storočia bol prokurátorom mesta Lajos Kossuth, snáď jeden z najvýznamnejších Maďarov, ktorý stál pri udalostiach marcovej revolúcie roku 1848. Počas nadvlády proletárov bolo mesto skutočným domom smrti, v dôsledku ich prenasledovania. Potom nasledovalo obsadenie českými vojskami, po ich odchode nasledovala tvoriťská práca na zrúcaninách. Najkrajšou budovou Sátoraljaújhelya je v barokovom štýle postavený župný dom v roku 1758. V roku 1823 bol ďalej rozšírený v ľavom krídle o nový trakt mestského archívu. Archív župného domu patrí k najvýznamnejším vidieckym archívom štátu. Okrem významných dokumentov sa archív stal známym hlavne tým, že ho usporiadal významný maďarský jazykovedec Ferenc Kazinczy. Podľa sčítania ľudu z roku 1930 bol počet obyvateľov 18 431. K tomu číslu ešte patrí po oslobodení 559 obyvateľov z ľavého brehu Roňavy, čiže z tej časti, kde sa teraz nachádza Slovenské Nové Mesto. Počet obytných domov bol 1981. Hlavným zamestnávateľom bol priemysel, potom nasledovali obchodníci, zamestnanci dopravy, komunálnych služieb a poľnohospodári. Prvá verejná nemocnica v župe bola založená v roku 1803. V tom čase sa v meste nachádzalo finančné riaditeľstvo, súd, daňový úrad, okresný súd, priemyselný spolok, železničná stanica, pošta a telegrafný úrad. Väčšie továrne nachádzajúce sa v meste Sátoraljaújhely: tabaková, sviečková, vývojová stanica elektrického prúdu, valcový mlyn, nábytkáreň, tehelňa a vodáreň. Na hranici mesta sa nachádzala rómska kolónia, kde vo väčšom počte prišli Rómovia na konci 17. storočia. Štátna verejná pivnica mesta Sátoraljaújhely bola postavená v roku 1913. Obyvatelia územia našej obce sa od dávnych čias zaoberali vinohradníctvom a poľnohospodárstvom.

História obce Slovenské Nové Mesto

Samostatná história obce sa datuje od 28. októbra 1918, teda od dátumu vzniku samostatnej Československej republiky. Z tohto obdobia sa bohužiaľ v obci nezachovali žiadne písomné záznamy, ktoré by opisovali udalosti obce v začiatkoch jej samostatnej histórie na začiatku 20. storočia. Nezachovala sa ani žiadna obecná kronika z tohto obdobia. Z tohto dôvodu bolo veľmi ťažké dostať sa k literatúre, z ktorej by sa dalo čerpať údaje z histórie. Do dnešných čias história našej obec vôbec nebola spracovaná v knižnej forme. Pri spracovaní tejto publikácie sa autor opieral v prvom rade o údaje z obcej kroniky, ktorú začal viesť v roku 1973 Ing. Jozef Vysoký. Takisto pomohli údaje od informátorov - starších občanov našej obce, ktorí si mnohé pamätali z rozprávania svojich rodičov alebo zo svojho života.

B. Obdobie od roku 1918 do roku 1939

Pôvodné osídlenie katastra našej obce bolo riedke. Tvorilo ho niekoľko roztrúsených osád - Karlova osada, Bessenyiho osada, Kruppova osada, Rézov majer a viacero samôť na poli, ale najmä vo viniciach, na svahoch hory Káté. Prevažná časť pôdy bola vo vlastníctve veľkostatkárov Fridricha Waldbotta, kniežata Windischgrätza, a iných. Základ obce pred utvorením samostatného štátu tvorilo niekoľko objektov: malá železničná stanica, ktorá sa nachádzala v súčasnej železničnej bytovke za peším hraničným priechodom, továreň na súčiastky a opravu železničných vozňov a rušňov, budova bývalých Vinárskych závodov, v súčasnosti budova Galafruitu, železničarska bytovka (bola zbúraná), nachádzala sa neďaleko Reštaurácie Tulipán. Z druhej strany železničnej stanice sa nachádzala tehelňa Júliusa Réza s čel'adínom.

Uvedené objekty tvorili základ budúcej obce, ktoré pôvodne ako mestská štvrť patrili k mestu Sátoraljaújhely a podľa vagónky sa pre ňu používal názov Gyártelep. Po utvorení Československej republiky v roku 1918 pozdĺž toku rieky Roňava bola utvorená štátna hranica medzi Maďarskom a Československom, ktorá rozdelila dovtedy jednotné mesto na maďarské mesto Sátoraljaújhely a na časť, ktorá dostala názov Slovenské Nové Mesto. Táto usadlosť nemala hneď po vzniku Československa svoju obecnú správu. Najprv patrila pod obec Borša, kde sídlil richtár. Obecná správa bola vytvorená z miestnych občanov až v roku 1922. Prvým richtárom bol občan Deil. Vznikom samostatného Československa vznikla samostatná obec Slovenské Nové Mesto. Obec sa začala rýchlo rozrastať. Prvé rodinné domy si začali budovať čel'adníci, ktorí dostali odstupné v súvislosti s rozpredajom majera a pozemkov kniežata Windischgrätza. Súčasne sa do obce začali prisťahovávať a budovať si obchody Židia. Prosperujúci obchod im núkala existencia železničného uzla a colný hraničný priechod medzi krajinami, ktoré boli hospodársky rozdielne vyvinuté.

Prvými obchodníkmi boli Holzmann s metrovým tovarom, bratia Weissovci vlastnili potraviny, Landsman mal železiarsky a metrový tovar. Neskôr pribúdali obchodníci, aj remeselníci. V obci ordinovali lekári Grünwald a Schwartz. Vytvorením hranice medzi Maďarskom a Československom tu vznikli pracovné príležitosti pre štátnych zamestnancov. Bola vybudovaná colnica, bytovka pre príslušníkov finančnej stráže (v súčasnosti sa tam nachádza Detský domov), bytovka pre zamestnancov ČSD, bytovka pre príslušníkov pohraničného oddelenia bezpečnosti a bytovku pre zamestnancov colnice. Obec zaznamenala veľký príliv obyvateľstva, ktorí sa prisťahovali v rokoch 1926 - 1928. V prvom rade to boli roľníci z okolia Stropkova a Prešova, ktorí si kúpili pozemky od maďarských veľkostatkárov. Pôvodne v obci nebola škola, deti navštevovali školu v Borši. V našej obci bola vybudovaná jednotriedna škola s učiteľským

bytom a neskôr vo vagónke bola vytvorená ďalšia trieda. Obyvateľstvo obce bolo podľa národnosti veľmi rozmanité, tvorili ho Maďari, Slováci, Česi, Židia, Ukrajinci. Žili tu bez treníc v pomernej zhode. Z celkového počtu obyvateľstva tvorili značný podiel úradníci(štátni zamestnanci), železničiari, obchodníci, remeselníci a robotníci. Práve tieto zložky obyvateľstva dávali obci mestský charakter. Prevahou obyvateľov slovenskej národnosti naša obec kultúrne a spoločensky priťahovala slovenských a ukrajinských prisťahovalcov Tildiho osady (administratívne patrila k obci Borša), aj slovenské obyvateľstvo okolitých obcí.

Naša obec sa stala hospodárskym, obchodným aj kultúrnym centrom okolitých obcí. Od roku 1927 sa stal richtárom obce roľník Ján Marcinčin a ostal ním mimo obdobia okupácie našej vlasti až do roku 1948. Hospodárska kríza, v ktorej sa zmietalo buržoázne hospodárstvo za našej I. Československej republiky a z toho vyplývajúce sociálne a politické napätie nezasiahli našu obec tak bolestne ako mnohé obce v priemyselnejších oblastiach. Štátni zamestnanci mali stále príjmy, u nich si našli aj roľníci odbyt pre svoje výrobky. Krízové obdobie najviac doliehalo na malý počet remeselníckych rodín a rodiny príležitostných robotníkov.

Vojenské baráky v našej obci

V období 1. svetovej vojny existovali v našej obci na mieste, kde sa v súčasnosti nachádza cintorín, vojenské baráky, ktoré slúžili ako poľné nemocnice. Strategická trať z Michalian do Humenného bola zdvojkolajnená. Vojenské transporty prechádzali cez našu obec. Ranených vojakov prevážali týmto smerom, z tohto dôvodu boli u nás vybudované poľné nemocnice. Okrem ranených a nemocných v nich boli aj dielne na opravu výzbroje, výstroja, oblečenia. V okolí barákov boli v tom čase štrkové cesty, časť z nich je možné tam vidieť ešte aj v súčasnosti. Po 1. svetovej vojne boli baráky demontované a odvezené do Székesfehérváru v Maďarsku, kde boli použité na stavbu detských domovov pre sirotu. Vlastníkom najväčšej časti pozemkov pri vzniku obce bola mimo veľkostatkárov, stredných a malých roľníkov aj cirkev. Tunajšia vagónka slúžila na opravu železničných vozňov. Pracovalo v nej okolo 500 zamestnancov. Zariadenie vagónky po 1. svetovej vojne demontovali a odviezli Maďari a zvyšok zariadenia bol demontovaný a odvezený do Krompách po vzniku Československej republiky. K rodinám, ktoré tvorili pôvodné obyvateľstvo obce na základe údajov z obecnej kroniky patrili: Vereš, Stečák, Raškovský, Keresteši, Bureš, Ribó, Fehér, Fabián, a iné. Po vzniku ČSR sa z okolitých obcí a osád prisťahovali na základe údajov z obecnej kroniky rodiny: Labanc, Holod, Vlasatý, Tašani, Dolák. Vybudovali si rodinné domky, prevažne na pozemkoch, ktorých majiteľmi boli maďarskí občania. Prvý obchod v obci založil príslušník finančnej stráže Mirwald, a to v provizórnej stavbe vo dvore, kde sa v súčasnosti nachádza dom Drobnákových. Do obce sa sťahovali Židia. Otvárali obchody a budovali si rodinné domy. Boli to krčmári Vojtech Weiss a Herman Weiss, ktorí mali krčmu na mieste terajšej predajne Veritas spol. s r.o., obchodník s potravinami Klenovski, obchodník s rezivom a stavebným materiálom Herman Deutsch, obchodník s obilím Weinstock. Sklad s obilím sa nachádzal v bývalej prevádzke Vinárskych závodov. Obchod so železným tovarom vlastnil Starch, špeditárske služby prevádzkal Klein, obchodník s textilom bol Davidovič. V obci pracovali dvaja holiči Trechta a Gál. Obchod s drevom a uhlím sa nachádzal v budove súčasného Autoservisu Ján. V obci mali občania k dispozícii aj hodinára, zmenáreň valút, zubným technikom bol Jozef Kunn. Obchod s obuvou „Baťa bol vybudovaný v rokoch 1928 - 1929. Obuvníkmi boli Vojtech Szabó a Moškovski. Kováčmi boli Gecse s tovarišom Hajnikom. Pekárom v obci bol v tom čase Jozef Sivák, mäsiarmi boli Feldmann a Mikolajčík. Obyvatelia židovskej národnosti mali v našej obci rabína, aj rezníka. Dnešný rímskokatolícky kostol, pôvodne židovský bol postavený v roku 1931 v prvom rade zásluhou lekára Grünwalda. Bytovka pre colníkov bola postavená v roku 1926. Budovy

finančnej stráže a polície boli vybudované v roku 1932. Prvá škola obce bola zriadená v tranzitnej budove ČSD v roku 1927. Dovtedy žiaci navštevovali základnú školu v obci Borša. Prvým učiteľom v našej obci bol Sorokáč. Budova školy (v súčasnosti sa v nej nachádza materská škola), bola vybudovaná v roku 1923. V nej sa konali aj katolícke bohoslužby. Starý cintorín bol otvorený v roku 1933. Prvým učiteľom v novej škole bol Hronec. Od roku 1927 bola založená telovýchovná organizácia Sokol s telocvičňou v terajšom kultúrnom dome. Obchodník Mirwald v roku 1925 preložil svoju krčmu do terajšieho Tulipánu a zriadil v obci na vtedajšiu dobu veľké pohostinstvo, ku ktorej patrila aj kolkáreň. Do zániku Československej republiky sa v našej obci okrem štátnych budov a rôznych súkromných prevádzok vybudovalo asi 40 rodinných domov. V októbri 1938 Maďari obsadili rozhodujúcu časť obce, ležiacu na pravej strane hradskej cesty. Po mesiaci okupácia postúpila na hraničnú čiaru utvoreného Slovenského štátu. Česi už predtým opustili obec, postupne aj slovenskí úradníci a rôzni zamestnanci. Z obce sa postupne vytratili aj Židia. Starostom obce sa dočasne stal Ľudovít Čubák starší. Neskôr sa obec stala súčasťou mesta Sátoraljújhely.

Slovenská liga a pamätník M. R. Štefánika

Slovenská liga v minulosti bola predchodcom súčasnej Matice slovenskej. Dňa 9. júna 1935 bol v našej obci odhalený pamätník M. R. Štefánika v parku M. R. Štefánika, ktorý dala postaviť Slovenská liga na Slovensku v spolupráci s obcou Slovenské Nové Mesto a so 151. zborom Slovenskej ligy v Slovenskom Novom Meste. Členmi tohto zboru bolo 80 občanov našej obce. Podľa našich informácií bol pamätník M. R. Štefánika postavený z dôvodu, že tento jeden z našich najvýznamnejších štátnikov prechádzal vlakom cez našu obec, keď cestoval na ruský front. Tam bojoval v československých légiách. V čase okupácie našej vlasti bola busta M. R. Štefánika premiestnená do Trebišova, po skončení 2. svetovej vojny bola busta privezená naspäť. V 50 - tých rokoch bola busta demontovaná, pred rokom 1968 bola umiestnená naspäť na podstavec a po nastúpení Gustáva Husáka v čase normalizácie bola busta opäť daná dole. Z tohto dôvodu, že sme v našej obci mali v minulosti pamätník tak významnej osobnosti sa starosta obce Ján Kalinič a obecné zastupiteľstvo v roku 2005 rozhodli v záujme vzdania úcty generálovi M. R. Štefánikovi nadviazať na historické udalosti v 40 - tých rokoch a obnoviť pamätník a park M. R. Štefánika v našej obci.

C. Obdobie od roku 1939 do roku 1945

Okupácia Československa hitlerovským Nemeckom a horthyovským Maďarskom a 2. svetová vojna ťažko doľahli aj na našu obec. Štátni zamestnanci aj so svojimi rodinami boli nútení opustiť Slovenské Nové Mesto. Boli to predovšetkým príslušníci bezpečnosti, finančnej stráže, colníci, učitelia, ale aj robotníci, železničiari, poštári, a iní. Po okupácii nášho územia Maďarskom bola zrušená samospráva obce a obec bola včlenená do mesta Sátoraljújhely. V miestnej škole bolo zavedené vyučovanie v maďarskom jazyku. Maďarské úrady zámerne zaviedli proti slovenským rodinám, ktoré sa v dobe I. Československej republiky prisťahovali do obce, rôzne administratívne opatrenia. Svoje domovy museli opustiť aj židovské rodiny. Niektorým sa podarilo ukryť pred nemeckými koncentračnými táborami na neznámych miestach. Iné rodiny prišli o svoje životy v plynových komorách. Niektorí koncentračné tábory prežili. Na mieste, kde počas 1. svetovej vojny boli postavené vojenské baraky, ktoré slúžili ako poľné nemocnice, sa počas 2. svetovej vojny vybudovala dezinfekčná stanica. V nej sa dezinfikovali vagóny na transport vojakov a Židov. V týchto dezinfekčných staniciach sústreďovali občanov židovskej národnosti a odtiaľ ich odvážali do koncentračných táborov. Na základe informácií Ing. Gabriela Jurča, ktorý bol v tom čase dieťaťom, pamätá si túto dezinfekčnú stanicu, do ktorej smädným a vyhladovaným ľuďom nosili jedlo a vodu. Po

skončení 2. svetovej vojny dezinfekčnú stanicu rozobrali ľudia. Neskôr tam bolo vybudované depo na opravu rušňov. Počas vykopávania hrobov na miestnom cintoríne aj v súčasnosti narážajú na základy barákov a dezinfekčnej stanice. Po rozpútaní 2. svetovej vojny sa situácia v našej obci ešte viac zhoršila. Vojna ťažko doliehala na obyvateľov obce aj po hospodárskej stránke. Bol zavedený prídellový systém v zásobovaní potravinami, aj niektorými druhmi priemyselného tovaru každodennej potreby. Ceny tovarov sa prudko zvýšili. Výstavba v obci sa zastavila. Okrem vyššie spomínanej dezinfekčnej stanice na dezinfekciu vlakových súprav vracajúcich sa z frontu bol v tomto období vykopaný len kanál Nová Roňava. Ľudia túžobne očakávali koniec vojny. V nedeľu večer sa schádzali u tých, ktorí vlastnili rádia a počúvali radostné správy z Moskvy o postupe sovietskych vojsk. Nakoniec sa občania dočkali vytúženého dňa, keď 3. decembra 1944 sovietske vojská oslobodili našu obec. V tom čase mladí ľudia z vďačnosti k sovietskej armáde, ale aj z túžby čím skôr skončiť s nenávidenou vojnou, sa dobrovoľne prihlasovali do Československej armády, aby pomohli sovietskym vojakom skončiť hroznú vojnu. Na základe údajov z obecnej kroniky to boli: Vasil' Suvák, Mikuláš Palko, Eliáš Magulák, Ján Jaklovský, František Marcinčin, a iní. Mikuláš Palko sa z vojny vrátil s podlomeným zdravím a čoskoro nato zomrel. Vasil' Suvák dodnes žije v našej obci, dlhé roky bol predsedom Miestneho národného výboru v Slovenskom Novom Meste a vo veľkej miere sa zaslúžil o výstavbu našej obce. V súčasnosti si užíva zaslúžený dôchodok v dobrom zdraví.

D. Obdobie od 2. svetovej vojny do roku 1972

Ďalší, oveľa mohutnejší rozvoj našej obce nastal po 2. svetovej vojne. V tomto období začala svoju činnosť aj miestna obecná správa. Predsedom miestneho národného výboru bol v tom čase Ján Marcinčin. V marci 1945 sa začalo vyučovanie v národnej škole. Znovu sa vyučovalo v slovenskom jazyku. Prvým učiteľom v obci po oslobodení bol Ján Maca, rodák z Veľkého Šariša. Do obce sa vrátilo aj niekoľko príslušníkov židovských rodín. Onedlho však navždy opustili obec. Občania obce sa svojimi členskými podielmi pričínili o zriadenie družstevného obchodu „Napred, ktoré sa neskôr zlúčilo s inými družstevnými obchodnými organizáciami do jednotného ľudového spotrebného družstva Jednota. Pôda bola veľkostatkárom odňatá a bola dočasne odovzdaná do užívania roľníkom. Obnovovalo sa vojnou poškodené hospodárstvo. Pribúdali nové pracovné príležitosti. Železničná doprava naberala na intenzite. Voľné pracovné miesta obsadzovali ľudia z obce. Začala sa výstavba železničnej prekládkovej stanice v Čiernej nad Tisou. Zamestnaným sa zvyšovali príjmy, životná úroveň obyvateľstva sa rýchlo zvyšovala. Od roku 1947 existovali v obci mraziareň a ľadovňa. Do obce, konkrétne na Karolov Dvor, sa prisťahovali ďalší obyvatelia, a to Ukrajinci so severných okresov, najviac postihnutých vojnou. Prišli z okolia Habury a Svidníka. Na štátne náklady tu boli pre nich vybudované nové rodinné domy. Boli im pridelené aj pozemky z parcelovanej veľkostatkárskej pôdy. Do obce pribudli aj ďalší občania, ktorí sem boli presídlení z Maďarska a naopak, v súlade s uzavretými medzinárodnými dohodami bolo niekoľko občanov presídlených do Maďarska. Jednotné roľnícke družstvo bolo v obci založené 1. júla 1949 a patrilo k prvým roľníckym družstvám na Slovensku. V roku 1953 v obci pribudla pekáreň. V roku 1956 bol v obci vybudovaný Detský domov, ktorý v tom čase patrilo pod zdravotníctvo, neskôr prešiel pod sociálnu oblasť. Učiteľom v obci bol počas dlhšieho obdobia Ján Bodnár s manželkou. V obci pôsobili lekári Zoltán Fekete, Pavol Rimár a Emil Petráš. V roku 1970 zanikol v obci Okresný ústav národného zdravia. Neskôr bolo v Michal'anoch odovzdané do užívania nové Obvodné zdravotné stredisko, ktoré prevzalo zdravotnú starostlivosť aj o občanov našej obce.

Pol'nohospodárstvo, priemysel a doprava

Na Karolovom Dvore bola vybudovaná hospodárska základňa pre veľkovýrobnú formu hospodárenia. V obci bola vybudovaná prevádzkareň Vinárskych závodov, v ktorých sa spracovávalo hrozno z vinohradov nášho katastra a z okolia. Vďaka výhodnej polohe bola naša obec od začiatkov svojho vzniku významným dopravným uzlom. Obcou prechádza dvojkoľajová trať, ktorá spája našu krajinu smerom na východ s Ukrajinou a smerom na juh s odbočuje trať do Maďarska. Na frekventovanej železničnej stanici mala od počiatkov naša obec aj rýchlikovú zastávku. Aj vďaka nej boli v obci pracovné príležitosti pre našich občanov, aj občanov z okolia. Obcou premávali aj autobusové linky. Existencia hraničného priechodu v obci zaručovala zvýšenú návštevnosť obce turistami z okolia. V obci v tom čase sídlila Colná pobočka, Pasová kontrola, Pohraničné oddelenie Verejnej bezpečnosti, Miestny národný výbor, poštový úrad, vďaka ktorým boli zabezpečené pracovné príležitosti pre obyvateľov obce. Predsedovia MNV po 2. svetovej vojne boli Ján Marcinčin, Ján Maca, František Sabó, Ján Štiavnický a Vasil' Suvák.

E. Obdobie od roku 1972 do roku 1989

V tomto období sa naďalej pracovalo na zveľaďovaní a rozmachu obce. V 80 - tých rokoch, keď bol predsedom vtedajšieho MNV v Slovenskom Novom Meste Vasil' Suvák sa okrem vybudovania novej základnej školy zrekonštruovala materská škola z budovy bývalej základnej školy. Vybudovali sa chodníky a žľaby smerom na Čerhov, postavili sa mostíky a zreguloval sa miestny jarok smerom na Čerhov. V čase jeho pôsobenia sa začalo s budovaním kultúrneho domu. Predseda MNV Vasil' Suvák z dôvodu odchodu do dôchodku v roku 1986 skončil svoje dlhoročné pôsobenie vo vedení obce. Napriek tomu sa aktívne podieľal na dokončení a skolaudovaní kultúrneho domu, ktorý sa odovzdal do prevádzky 17. júna 1987. Za účelom skvalitnenia služieb obyvateľstvu v roku 1987 bola znovu uvedená do prevádzky miestna pekáreň. Od konca roka 1986 sa stal predsedom MNV Cyril Bajzáth. Za jeho zástupcu bol v čase jeho zdravotných problémov zvolený Vojtech Lapitka. Pre toto obdobie bolo charakteristické napäté politické ovzdušie pred nežnou revolúciou v roku 1989.

F. Obdobie od roku 1989 po súčasnosť

Život v našej obci v tomto období úzko súvisí s celkovým dianím v našej vlasti. Tento rok bol v politickom, ekonomickom, ideologickom a kultúrnom smere prelomovým rokom v rozvoji našej spoločnosti. V nasledujúcom roku po udalostiach nežnej revolúcie v jeseni 1990 politické strany a hnutia v obci navrhli kandidátku pre voľbu starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva. V novembri 1990 v obnovených demokratických voľbách bol zvolený nový starosta obce Ján Sivák. Počas jeho prvého volebného obdobia bola zrekonštruovaná cesta na miestny cintorín, neskôr cesta na Školskej a Vodárenskej ulici, bol obnovený koberec chodníka pred obecným úradom. V roku 1995 sa začalo druhé volebné obdobie Jána Siváka, v ktorom sa dosiahlo znovuotvorenie pešieho hraničného priechodu do Maďarskej republiky. Začiatkom roku 1998 sa Ján Sivák vzdal svojej funkcie na základe tlaku skupiny poslancov, nespokojných s vývojom situácie v obci, za podpory verejnosti. Obec v tom čase až do predčasných volieb viedol novozvolený zástupca starostu Ján Kalinič. V čase jeho pôsobenia bol schválený projekt plynofikácie obce a realizovala sa výstavba domu smútku, ktorý bol dokončený v období predčasných a v následne riadnych voľbách zvoleného starostu obce Michala Michalčíka. V čase trvania jeho volebného obdobia bol schválený spoločný projekt odkanalizovania Tokajských obcí a v športovom areáli bol postavený tenisový kurt. V roku 2002 bol za starostu obce zvolený Ján Kalinič, ktorý je starostom obce aj v súčasnosti. V začiatkoch jeho pôsobenia

sa splynofikovala obec a zrealizovala sa kanalizácia obce. Splynofikovali sa obecné budovy (kultúrny dom, obecný úrad, základná škola, materská škola a obecná budova bývalej Jednoty). Tieto objekty boli pripojené na kanalizáciu. Rozsiahlo sa zrekonštruovala väčšia časť základnej školy, zakúpilo sa do nej nové vybavenie. Bola zrekonštruovaná pravá sekcia materskej školy, od základu sa zrekonštruoval dvor materskej školy, vymenilo sa verejné osvetlenie aj s automatickou reguláciou ovládania. Obnovili sa priestranstvá, bola zrekonštruovaná cesta za koľajami po železničnú stanicu. V rokoch 2010 -2014 obec dokončila aj revitalizáciu centrálnej zóny, zrealizovala zateplenie a opravu fasády obecného úradu a materskej školy, parkoviská pri telovýchovnej jednote, chodník smerom na Čerhov ako aj dve výhybne autobusov. V rokoch 2010 – 2014 obec ďalej zrealizovala výstavbu multifunkčného ihriska pri ZŠ, vymenila sa strecha na ZŠ, zrealizovalo sa zateplenie a úprava fasády ZŠ. Obec zrealizovala výstavbu detského ihriska v centre obce, vymenilo sa ústredné kúrenie v MŠ, zrealizovala chodník, napájač na cestu I. triedy (ostrovčeky). Vystavala sa cyklistická trasa od štátnej hranice po predajňu Milk-Agro. V uvedených rokoch sa zrealizovala výstavba plážového ihriska, upravili sa vjazdy do dvorov po bytovky. Zrealizovala sa výmena mantinelov a sietí na hokejovom ihrisku , upravil sa areál telovýchovnej jednoty (chodníky, lavičky, zeleň), opravila sa fasáda budovy telovýchovnej jednoty, urobili sa splachovacie toalety v budove telovýchovnej jednoty. Obec zakúpila pozemok cintorína a aj pozemok na rozšírenie cintorína. Opravil sa športový areál v časti Karolov dvor. V uvedenom období obec taktiež realizovala opravu jarkov a mostíkov na ľavej strane cesty v časti obce Karolov Dvor. Obec zrealizovala a urobila množstvo ďalších úkonov, ktoré viedli k skvalitneniu života v obci. Na skvalitňovaní života občanov obce sa stále pracuje a obec sa nepretržite zveľaduje.

5.7. Pamiatky

Rímsko-katolícky kostol z 1. polovice 19. storočia je kultúrnou pamiatkou v obci Slovenské Nové Mesto. Dnešný rímsko -katolícky kostol, pôvodne židovská synagóga bola postavená v roku 1931 v prvom rade zásluhou lekára Grünwalda. Je zasvätený slovanským vierozvestcom Sv. Cyrilovi a Metodovi.

6. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola - v obci je základná škola so ročníkmi 1. až 4., ktorú navštevujú deti z obce. Vyučovanie zabezpečuje 10 učiteľov, 3 asistenti učiteľov na plný úväzok a 2 asistenti na polovičný úväzok a 1 THP pracovníčka na polovičný pracovný úväzok. Základná škola v školskom roku 2014/2015 pokračovala v projekte inklúzia marginalizovaných rómskych žiakov. Školu navštevovalo v školskom roku 2014/2015 spolu 72 žiakov.

- Materská škola – v obci navštevovalo v školskom roku 2014/2015 materskú školu 45 detí vo veku 3 – 6 rokov. Vyučovanie zabezpečuje 4 učitelia.
- Školská jedáleň - stravu pre deti základnej a materskej školy zabezpečujú 3 zamestnanci.
- Mimoškolské aktivity zabezpečuje:
- Základná umelecká škola Trebišov, ktorá má pobočku v obci Slovenské Nové Mesto. Vyučovanie zabezpečujú 2 učitelia.

- Základná škola v rámci krúžkovej činnosti a družiny - zabezpečuje kultúrno spoločenské aktivity, športové aktivity ako futbal, hokejbal, tenis, beh.
Krúžková činnosť - Poznávanie a ochrana prírody – organizovanie výletu za účelom poznávania a ochrany prírody.
- Občianske a záujmové združenia:
 - Folklórna skupina Novomeščanka
 - Dobrovoľný hasičský zbor obce Slovenské Nové Mesto
 - Miestny spolok Slovenského červeného kríža,
 - Telovýchovná jednota
 - Miestny spolok Matice Slovenskej

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude orientovať na :

- zabezpečenie kvalitnej výučby vo všetkých ročníkoch vzdelávania na 1.stupni
- pokračovanie v projekte inklúzie marginalizovaných rómskych žiakov – krúžková činnosť, domáca príprava a pod.

6.2. Zdravotníctvo

Zdravotnú starostlivosť v obci poskytuje:

- Zdravotnícke stredisko v Michal'anoch pre deti a dorast
- Zdravotnícke stredisko Vo Veľ'atoch pre dospelých
- Nemocnica s poliklinikou Trebišov
- Lekárne v Michal'anoch a vo Veľ'atoch
- Záchranná služba

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na : zabezpečenie kvalitnej zdravotnej starostlivosti všetkým vekovým kategóriám.

6.3. Sociálne zabezpečenie

Sociálne služby v obci zabezpečuje :

- Sociálne zariadenie HOSPIC
- Detský domov
- Školská jedáleň (obedy pre starších občanov v obci)
- Hygienické centrum Karolov dvor

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na :

- Na snahu o umiestnenie občanov obce, ktorí sú odkázaní na pomoc druhých v chorobe a starobe do zariadení pôsobiacich v obci
- Pokračovanie zabezpečovania obedov pre starších občanov obce
- Funkčnosť hygienického centra a pod.

6.4. Kultúra

Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje obec hlavne formou vlastných kultúrnych podujatí. V roku 2014 obec usporiadala podujatie pri príležitosti Medzinárodného dňa žien, Karneval, Tokaj v Európe – festival Slovákov žijúcich v zahraničí - Dedovizeň - 1. máj, Oslavy dňa Matiek, Mesiac úcty k starším, Mikuláš.

Spoločenský a kultúrny život zabezpečuje obec v spolupráci s :

- Rómskym súborom Mladosť
- Folklórnym súborom Novomeščanka
- Novomeským Strapčekom
- Múzeom a Kultúrnym centrom južného Zemplína v Trebišove - kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať prostredníctvom občianskych združení a záujmových organizácií, ktoré pôsobia v obci, zabezpečujú pre občanov kvalitný spoločenský a kultúrny život ako aj organizovaním kultúrnych akcií v obci.

6.5. Hospodárstvo

Najvýznamnejší poskytovatelia služieb v obci :

- Slovenská pošta a.s.
- Predajne potravín, ovocia a zeleniny, vín a spotrebného tovaru
- Stávkové kancelárie
- Autoservis
- Ubytovacie a reštauračné služby
- Čerpacia stanica

Najvýznamnejší priemysel v obci :

- Stavebné práce

Najvýznamnejšia poľnohospodárska výroba v obci :

- Prevažuje práca samostatne hospodáriacich roľníkov

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na : vytvorenie vhodných podmienok pre začínajúcich podnikateľov, ktorí by svojimi službami priniesli pomoc občanom, ktorí nemajú možnosť dochádzať za týmito službami do okolitých miest a obcí.

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2014. Obec v roku 2014 zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 odsek 7) zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet obce na rok 2014 bol zostavený ako prebytkový.

Bežný rozpočet bol zostavený ako vyrovnaný a **kapitálový** rozpočet ako schodkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2014.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 27.1.2014. uznesením č.6/14.

Rozpočet bol zmenený osemkrát:

- 1. úprava schválená dňa 31.3.2014 uznesením č. 12/14
- 2. úprava schválená dňa 29.5.2014 uznesením č. 20/14
- 3. úprava schválená dňa 26.6.2014 uznesením č. 24/14
- 4. úprava zobraená na vedomie dňa 24.7.2013
- 5. úprava schválená dňa 16.9.2014 uznesením č. 32/14
- 6. úprava schválená dňa 23.10.2014 uznesením č. 40/14
- 7. úprava schválená dňa 10.12.2014 uznesením č. 9
- 8. úprava schválená dňa 27.1.2015 uznesením č. 14

7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2014

	Rozpočet	Rozpočet	Skutočné plnenie príjmov/čerpánie výdavkov	% plnenia príjmov/% čerpania výdavkov
Príjmy celkom	619 194,36 €	693 442,43 €	624 678,19 €	90,08
z toho :				
Bežné príjmy	514 982,60 €	587 556,68 €	574 960,14 €	97,86
Kapitálové príjmy	38 473,77 €	35 647,76 €	0,00 €	0
Finančné príjmy	65 737,99 €	70 237,99 €	49 718,05 €	70,79
Výdavky celkom	596 979,99 €	665 010,26 €	581 829,41 €	87,49
z toho :				
Bežné výdavky	514 982,60 €	584 263,80 €	549 516,45 €	94,05
Kapitálové výdavky	81 997,39 €	80 746,46 €	32 312,96 €	40,02
Finančné výdavky	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0
Rozpočet obce	22 214,37 €	28 432,17 €	42 848,78 €	

7.2. Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2014

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2014 v EUR
Bežné príjmy spolu	574960,14
z toho : bežné príjmy obce	574960,14
Bežné výdavky spolu	549516,45
z toho : bežné výdavky obce	549516,45
Bežný rozpočet	25443,69
Kapitálové príjmy spolu	0
z toho : kapitálové príjmy obce	0
Kapitálové výdavky spolu	32312,96
z toho : kapitálové výdavky obce	32312,96
Kapitálový rozpočet	-32312,96
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-6869,27
Vylúčenie z prebytku	0
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-6869,27
Príjmy z finančných operácií	49718,05
Výdavky z finančných operácií	0
Rozdiel finančných operácií	49718,05
PRÍJMY SPOLU	624678,19
VÝDAVKY SPOLU	581829,41
Hospodárenie obce	42848,78
Vylúčenie z prebytku	4335,43
Upravené hospodárenie obce	38513,35

Obec hospodárila so schodkom bežného a kapitálového rozpočtu v sume – 6 869,27 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. Vo finančných operáciách obec hospodárila s prebytkom vo výške **49 718,05 EUR**. Po vysporiadaní celkového hospodárenia, obec vykazuje prebytok vo výške **42 848,78 EUR**.

Uvedený výsledok celkového hospodárenia obce v sume **42 848,78 EUR**, očistený v zmysle ustanovenia § 16 odsek 6 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) citovaného zákona, z tohto **prebytku sa vylučujú :**

- a) nevyčerpané prostriedky **zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume **4 335,43 EUR**, a to na :
 - základnú školu v sume **4 335,43 EUR**

Na základe uvedených skutočností navrhujeme skutočnú tvorbu rezervného fondu za rok 2014 vo výške **38 513,35 EUR**.

7.3. Rozpočet na roky 2015 - 2017

	Skutočnosť k 31.12.2014	Plán na rok 2015	Plán na rok 2016	Plán na rok 2017
Príjmy celkom	€ 624 678,19	€ 647 032,42	€ 552 431,50	€ 524 895,50
z toho :				
Bežné príjmy	€ 574 960,14	€ 570 777,60	€ 552 431,50	€ 524 895,50
Kapitálové príjmy	€ 0,00	€ 34 997,39	€ 0,00	€ 0,00
Finančné príjmy	€ 49 718,05	€ 41 257,43	€ 0,00	€ 0,00
	Skutočnosť k 31.12.2014	Plán na rok 2015	Plán na rok 2016	Plán na rok 2017
Výdavky celkom	€ 581 829,41	€ 647 032,42	€ 521 408,20	€ 500 679,74
z toho :				
Bežné výdavky	€ 549 516,45	€ 569 921,73	€ 521 408,20	€ 500 679,74
Kapitálové výdavky	€ 32 312,96	€ 77 110,69	€ 0,00	€ 0,00
Finančné výdavky	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva

8.1. Majetok

Názov	Skutočnosť k 31.12.2013	Skutočnosť k 31.12.2014	Predpoklad rok 2015	Predpoklad rok 2016
Majetok spolu	€1 503 870,87	€1 462 741,35	€1 458 527,32	€1 400 723,32
Neobežný majetok spolu	€1 356 748,23	€1 313 920,63	€1 313 727,32	€1 236 423,32
z toho :				
Dlhodobý nehmotný majetok	€0,00	€0,00		
Dlhodobý hmotný majetok	€1 137 262,76	€1 094 435,16	€1 094 241,85	€1 016 937,85
Dlhodobý finančný majetok	€219 485,47	€219 485,47	€219 485,47	€219 485,47
Obežný majetok spolu	€145 968,40	€146 583,77	€142 500,00	€161 900,00
z toho :				
Zásoby	€764,35	€490,28	€500,00	€400,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS				
Dlhodobé pohľadávky				
Krátkodobé pohľadávky	€4 612,94	€11 339,81	€2 000,00	€1 500,00
Finančné účty	€140 591,11	€134 753,68	€140 000,00	€160 000,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.				
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00
Časové rozlíšenie	€1 154,24	€2 236,95	€2 300,00	€2 400,00

8.2. Zdroje krytia

Názov	Skutočnosť k 31.12.2013	Skutočnosť k 31.12.2014	Predpoklad rok 2015	Predpoklad rok 2016
Vlastné imanie a záväzky spolu	€ 1 503 870,87	€ 1 462 741,35	€ 1 458 527,32	€ 1 400 723,32
Vlastné imanie	€ 920 697,05	€ 926 697,61	€ 925 395,47	€ 869 860,88
z toho :				
Oceňovacie rozdiely				
Fondy				
Výsledok hospodárenia	€ 920 697,05	€ 926 697,61	€ 925 395,47	€ 869 860,88
Záväzky	€ 21 478,66	€ 8 382,48	€ 7 840,00	€ 7 940,00
z toho :				
Rezervy	€ 2 345,34	€ 840,00	€ 840,00	€ 840,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	€ 17 405,09	€ 4 335,43	€ 4 000,00	€ 4 000,00
Dlhodobé záväzky	€ 1 193,96	€ 1 818,36	€ 2 000,00	€ 2 100,00
Krátkodobé záväzky	€ 534,27	€ 1 388,69	€ 1 000,00	€ 1 000,00
Bankové úvery a výpomoci				
Časové rozlíšenie	€ 561 695,16	€ 527 661,26	€ 525 291,85	€ 522 922,44

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- významných prírastkov majetku – v roku 2014 obec :
 - o zrealizovala nákup mantinelov na ihrisku TJ v celkovej sume 5 708,74 €
 - o kúpila sociálny dom s pozemkom a zrekonštruovala ho v celkovej sume 15 799,20 €
 - o kúpila budovu bývalej výrobné ľadu v celkovej sume 2 508,- €
 - o realizovala výstavbu cyklistického chodníka v celkovej sume 4 338,80 €
 - o kúpila umelecké dielo – Mariánske súsošie – Pieta v celkovej sume 4 778,76 €
 - o realizovala rekonštrukciu časti budovy materskej školy v celkovej sume 6 701,61 €

8.3. Pohľadávky

Pohľadávky	Stav k 31.12 2013	Stav k 31.12 2014
Pohľadávky do lehoty splatnosti	€ 0,00	€ 0,00
Pohľadávky po lehote splatnosti	€ 4 612,94	€ 11 339,81

8.4. Záväzky

Záväzky	Stav k 31.12 2013	Stav k 31.12 2014
Záväzky do lehoty splatnosti	€ 21 478,66	€ 7 429,11
Záväzky po lehote splatnosti	€ 0,00	€ 0,00

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- Nárast pohľadávok o 6 726,87 €, ide najmä o daňové pohľadávky
- Pokles záväzkov spôsobilo zníženie finančných prostriedkov na prenesený výkon základnú školu z 17 405,09 € za rok 2013 oproti 4335,43 za rok 2014.

9. Hospodársky výsledok za 2014 - vývoj nákladov a výnosov

Názov	Skutočnosť k 31.12.2013	Skutočnosť k 31.12.2014	Predpoklad rok 2015	Predpoklad rok 2016
Náklady	€ 545 292,11	€ 615 893,71	€ 577 795,83	€ 588 795,83
50 – Spotrebované nákupy	€ 137 633,34	€ 174 525,16	€ 175 000,00	€ 150 000,00
51 – Služby	€ 36 476,15	€ 42 572,72	€ 4 000,00	€ 40 000,00
52 – Osobné náklady	€ 282 413,44	€ 313 015,65	€ 313 015,65	€ 313 015,65
53 – Dane a poplatky	€ 782,46	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	€ 1 494,60	€ 410,00	€ 410,00	€ 410,00
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	€ 81 767,52	€ 77 303,97	€ 77 303,97	€ 77 303,97
56 – Finančné náklady	€ 4 373,48	€ 8 063,26	€ 8 063,26	€ 8 063,26
57 – Mimoriadne náklady	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	€ 338,83	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
59 – Dane z príjmov	€ 12,29	€ 2,95	€ 2,95	€ 2,95
Výnosy	€ 579 119,05	€ 631 801,99	€ 612 534,76	€ 608 165,25
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	€ 26 995,86	€ 26 587,29	€ 16 000,00	€ 16 000,00
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
62 – Aktivácia	€ 0,00	€ 2 163,41	€ 2 163,41	€ 2 163,41
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	€ 277 772,31	€ 288 513,90	€ 288 513,90	€ 288 513,90
64 – Ostatné výnosy	€ 22 690,68	€ 16 203,83	€ 16 203,83	€ 16 203,83
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	€ 18 799,79	€ 5 150,43	€ 840,00	€ 840,00
66 – Finančné výnosy	€ 12,68	€ 76,56	€ 76,56	€ 76,56
67 – Mimoriadne výnosy	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	€ 232 847,73	€ 293 106,57	€ 288 737,06	€ 284 367,55
Výsledok hospodárenia /+ kladný VH, - záporný VH/	€ 33 826,94	€ 15 908,28	€ 34 738,93	€ 19 369,42

Hospodársky výsledok /kladný/ v sume 15 908,28 EUR bol zúčtovaný na účet 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Analýza nákladov a výnosov v porovnaní s minulým rokom a s vysvetlením významných rozdielov: v celkových nákladoch došlo k navýšeniu oproti roku 2013 o 12,95 % a v celkových výnosoch o 9,10 %.

10. Ostatné dôležité informácie

10.1. Prijaté granty a transfery

V roku 2014 obec prijala nasledovné granty a transfery:

P.č.	Poskytovateľ	Suma prijatých prostriedkov v €	Účelové určenie grantov a transferov
1	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny TV	6 160,20 €	dávka v hmotnej núdzi osobitný príjemca
2	Fond sociálneho rozvoja	18 769,64 €	Dotácia na terénnych soc. pracovníkov
3	Ministerstvo kultúry	1 000,00 €	Na dedovizeň-1.máj.
4	Obvodný úrad Trebišov	353,76 €	Register obyvateľov
5	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny TV	1 195,20 €	Školské potreby pre deti v hmotnej núdzi
6	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny TV	3 831,24 €	Rodinné prídavky
7	Krajský stavebný úrad Košice	1 128,27 €	Dotácia na stavebný úrad
8	Úrad práce sociálnych vecí a rodiny TV	4 903,36 €	Strava deťom v hmotnej núdzi
9	Obvodný úrad Trebišov	3 692,71 €	Voľby do VÚC
10	Krajský školský úrad	182 747,00 €	Dotácia pre ZŠ
11	Štátny rozpočet	2 826,01 €	Refundácia z EPFRV-rekonštrukcia oddychovej zóny-DPH
12	Európsky sociálny fond	14 078,07 €	Dotácia na 2 asistentov učiteľa
13	EUSF spolufinancovanie zo Štátneho rozpočtu	2 484,35 €	Dotácia na 2 asistentov učiteľa
14	Združenie Tokajská vínná cesta	1 000,00 €	dotácia na 1. máj
15	Krajský školský úrad	3 092,00 €	Dotácia na predškólakov
14	Spolu	247 261,81 €	

Popis najvýznamnejších prijatých grantov a transferov:

- Na prenesený výkon – základná škola 182 747,00 €
- Na asistentov učiteľa 16 562,42 €
- Na terénnu sociálnu prácu 18 769,64 €

10.2. Poskytnuté dotácie

V roku 2014 obec poskytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č. 8 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce:

Prijímateľ dotácie	Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých prostriedkov v €
Miestny spolok SČK	na rozšírenie povedomia občanov obce v zdravotníckej oblasti a na fungovanie miestneho spolku SČK	600,00 €

10.3. Významné investičné akcie v roku 2014

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2014:

- nákup mantinelov na ihrisku TJ v celkovej sume 5 708,74 €
- kúpa sociálneho domu s pozemkom a jeho rekonštrukcia v celkovej sume 15 799,20 €
- kúpa budovy bývalej výrobné ľadu v celkovej sume 2 508,- €
- výstavba cyklistického chodníka v celkovej sume 4 338,80 €
- kúpa umeleckého diela – Mariánske súsošie – Pieta v celkovej sume 4 778,76 €
- rekonštrukciu časti budovy materskej školy v celkovej sume 6 701,61 €

10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- Realizácia kamerového systému v obci
- Rekonštrukcia cintorína
- Výstavba detského ihriska pri MŠ

10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia.

10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Obec nevedie žiadny súdny spor a nie sú jej známe žiadne ďalšie riziká a neistoty, ktorým by mohla byť vystavená.

Vypracovala: I.Sarvašová

Schválil: J.Kalinič

V Slovenskom Novom Meste, dňa 12.5.2015

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke